

Тақриз

ба автореферати рисолаи номзоди Комилҷонзода Фирдавс Комилҷон дар мавзуи «Шароитҳои педагогии амалинамоии таълими ҳамгироии фанҳои синфҳои ибтидоӣ зимни ҳалли масъалаҳои математикии матнӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ, аз руи ихтисоси 13.00.01-Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ).

Автореферати диссертатсияи Комилҷонзода Фирдавс Комилҷон бо номи «Шароитҳои педагогии амалинамоии таълими ҳамгироии фанҳои синфҳои ибтидоӣ зимни ҳалли масъалаҳои математикии матнӣ» аз рӯи мазмун, сохтор ва муҳтаво ба талаботи КОА-и Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра ҷавобгӯ мебошад.

Мавзуи пажӯҳиш аз масъалаҳои мубрам ва саривақтии илми педагогика буда, бо ҳадафҳои стратегӣ ва барномаҳои давлатии рушди соҳаи маориф ва илм алоқаманд аст. Муаллиф масъалаи ҳамгироии фанҳои таълимии синфҳои ибтидоиро дар заминаи ҳалли масъалаҳои математикии матнӣ таҳқиқ намуда, ҷанбаҳои назариявӣ ва амалии онро равшан намудааст.

Автореферат сохтори муназзам ва пайваста дорад, ки мазмуни асосии диссертатсияро дар ҳаҷми муҳтасар ифода мекунад. Дар он муҳимтарин натиҷаҳои назариявӣ, мазмун ва ҳадафҳои таҷрибаҳои педагогӣ, инчунин аҳаммияти назариявӣ ва амалии кори илмӣ бо далелҳои асоснок ироа шудаанд.

Дар муқаддима аҳаммияти илмии мавзӯ, ҳадаф, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот ва фарзияи илмӣ равшан ифода ёфтааст. Дар қисмати мазмунӣ муаллиф ба таҳлили амиқи масъалаи ҳамгироии фанҳои таълимӣ рӯ оварда, заминаи назариявии он ва хусусиятҳои табиқии онро дар низоми таълими ибтидоӣ муайян кардааст.

Дар замони муосир, ки дар низоми таълим зарурати ташаккули тафаккури мантиқӣ, қобилияти таҳлилӣ ва салоҳиятҳои таҳқиқотии

хонандагон афзудааст, масъалаи ҳамгирии фанҳои таълимӣ дар мактаби ибтидоӣ аҳаммияти хоса пайдо мекунад. Муаллиф мавзӯро интихоб намудааст, ки на танҳо нав ва саривақтӣ, балки барои амалӣ намудани барномаҳои давлатӣ, аз ҷумла “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи маориф солҳои 2020–2040” мувофиқ аст.

Дар муқаддимаи автореферат моҳияти масъала, робитаи он бо барномаҳои давлатӣ ва самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти педагогӣ пурра асоснок шудааст. Муаллиф ҳадаф, вазифаҳо, объект, предмет ва фарзияи илмиро дақиқ муайян намудааст, ки ин аз сатҳи баланди саводи илмии ӯ шаҳодат медиҳад.

Дар автореферат таъкид мешавад, ки муаллиф аввалин шуда дар доираи педагогикаи тоҷик шартҳои педагогии таълими ҳамгирии фанҳои ибтидоиро муайян ва моделсозӣ намудааст. Натиҷаҳои таҳқиқ нишон медиҳанд, ки татбиқи таълими ҳамгиро дар ҳалли масъалаҳои математикии матнӣ ба баланд гардидани сатҳи тафаккури мантиқӣ, салоҳиятҳои таҳлилӣ ва қобилиятҳои эҷодии хонандагони синфҳои ибтидоӣ мусоидат мекунад.

Автореферат далелҳои возеҳи таҷрибавӣ дорад ва натиҷаҳои санҷишҳои педагогӣ дар он бо шакли фаҳмо пешниҳод шудаанд. Муаллиф аҳаммияти назариявӣ ва амалии кори илмиро пурра нишон дода, тавсияҳои мушаххасро барои фаъолияти омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ пешниҳод намудааст.

Натиҷаҳои таҳқиқот барои такмил додани назария ва амалияи таълими ҳамгиро, ҳамчунин барои таҳияи барномаҳо, китобҳои дарсӣ ва воситаҳои методии фанҳои синфҳои ибтидоӣ аҳаммияти калон доранд.

Дар қисми якум, ки ба асосҳои назариявӣ ва методологии таълими ҳамгирӣ бахшида шудааст, муаллиф ба таври муфассал мафҳумҳои калидии ҳамгирии фанҳо, робитаи байнифанӣ, салоҳиятнокии таълимӣ ва моделсозии педагогиро баррасӣ мекунад.

Дар қисми дуюм натиҷаҳои таҷрибаҳои педагогӣ оварда шудаанд, ки самаранокии истифодаи усулҳои ҳамгироиро дар ҳалли масъалаҳои математикии матнӣ нишон медиҳанд. Тавре ки дар автореферат зикр шудааст, озмоишҳои педагогӣ дар якҷанд муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии шаҳри Душанбе, Ҳисор ва Шаҳринав гузаронида шудаанд. Натиҷаҳо бо усулҳои омӯри таҳлил гардида, ба самаранокии модели педагогии пешниҳодшуда асоси илмӣ мебахшанд.

Муаллиф дар асоси натиҷаҳои таҳқиқ модели педагогии таълими ҳамгироии фанҳои синфҳои ибтидоиро таҳия намудааст, ки дар он система, шартҳо ва принципҳои амалигардонии раванд ба таври илмӣ асоснок карда шудаанд.

Автореферат далолат медиҳад, ки кори илмии Комилҷонзода Фирдавс Комилҷон дорои навоарӣ ва саҳми шахсии назаррас дар рушди илми педагогика мебошад.

Аҳаммияти назариявии рисола дар он аст, ки муаллиф модели илмии таълими ҳамгироиро дар асоси таҳлили назариявӣ ва таҷрибаи амалӣ таҳия намудааст. Натиҷаҳои бадастомада ба ғанигардонии назария ва методикаи таълими ибтидоӣ саҳм мегузоранд.

Аҳаммияти амалии кори илмӣ низ назаррас аст. Муаллиф маҷмӯи тавсияҳои илмӣ-методӣ таҳия намудааст, ки метавонанд дар амалияи муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, курсҳои тақмили ихтисоси омӯзгорон ва ҳангоми таҳияи китобҳои дарсӣ истифода шаванд.

Натиҷаҳои тадқиқот дар маҷаллаҳои илмии тақризшаванда (аз ҷумла дар феҳристи ВАК Тоҷикистон ва Федератсияи Россия) нашр гардидаанд, ки далели эътирофи илмии онҳо мебошад.

Фишурдаи рисола бо вучуди қулли мухтавои матни рисола дар худ таҷасум намудан фароғи камбудии имлоӣ ва китобӣ аст, ки ислоҳи онҳо ба манфиати қор аст.

Дар маҷмӯъ, автореферати диссертатсияи Комилҷонзода Фирдавс Комилҷон пурра мазмуни асосии кори илмиро инъикос мекунад. Он

сохтори возех, забони илмии равон мантиқ ва муҳтавои амиқ дорад, ки метавон ба итминони комил қазоват намуд, ки соҳиби он барои мушарраф гардидан ба дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ арзанда аст.

Тақриздиханда:

Доктори илмҳои педагогӣ,
Профессори кафедраи психологияи
Донишгоҳи байналмилалӣ
забонҳои хориҷии Тоҷикистон
ба номи Сотим Улуғзода

Ашурова Дилором

Имзои Д. Ашуроваро тасдиқ мекунам.
Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДБЗХТ
ба номи Сотим Улуғзода

14.10.2025

Юсупова Б. Ғ.

Суроға: 734019, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, к. Муҳаммадиева, 17/6
Тел: (+992) 372325000;
E-mail: kurbonsulajmon@mail.ru
Веб-сайт: <http://ddzt.tj>; E-mail: ddzt@ddzt.tj